ఆంజనేయుల్ని తల్లిదండ్రులు అల్లారు ముద్దుగానే పెంచారు. అందువల్ల అతనికి పెంకితనం, మొండితనం లాంటి అపలక్షణాలు రా లేదు గాని ప్రపంచ భయం, భీతి తనంతతానుగా ఏమీ చేయలేని పిరికితనం లాంటివి అలవడ్డాయి. ఒక్కగానొక్క కొడుకు, అందులోను లేక లేక కలిగిన సంతానం కావడంవల్ల ఆంజనేయుల్ని తల్లిదండ్రులు ఎక్కువగా బైటికి వెళ్ళనిచ్చేవారుకాదు. తోటి పిల్లలతో ఆడుకోనిచ్చే వారు కాదు. అతన్ని బైటకు

ఆంజనేయులికి చదువంటే శ్రద్ధ. దేవుడన్నా, గురువులన్నా. భక్తి పెద్ద మనుషులన్నా పెద్దతనమన్నా, పెద్దలోకమన్నా భయం ఉన్నాయి.

చదువు పూర్తయి చాలా కాలమైనా ఆంజనేయులికి ఉద్యోగం రాలేదు.

అతను ఉద్యోగంలేదని బాధపడినప్పుడల్లా- "బెంగపెట్టుకోకురా - అదే దొరుకుతుంది," అనేది తల్లి,

ఉద్యోగం లేదన్న బెంగ మిగిలిపోయింది. ఉద్యోగం చేయాలన్న కోరిక పెరిగిపోయింది.

ఓ కండక్టర్ కథ

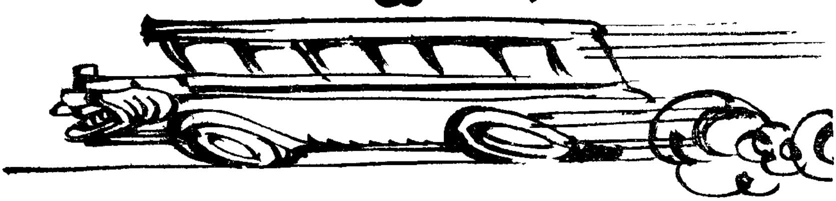

వీరభద్రరావ్ పిట్ల

పంపడానికి భయపడేవారు. దానివల్ల నలుగురిలో మసలాలంటే భయం. స్వతంత్రించి ఏదైనా చెయ్యాలన్నా ఆలోచించాలన్నా భీతి అతనిలో ఏర్పడ్డాయి.

వయసొచ్చి స్కూల్లో చేరాక కూడా అతని పరిస్థితిలో మార్పులేదు,

కొడుకు బెంగపడుతున్నాడని తెలిసిన తలిదండ్రులు బాధపడ్డారు. ఏం చెయ్యాలా అని ఆలోచించారు.

కొడుక్కి పెళ్ళిచేస్తే కాస్త ధోరణి మారుతుందని ఆలోచించారు, ఆంజనేయులికి ఇష్టంలేదు కాని తలిదండ్రుల్ని కాదనలేక వచ్చిన సంబంధం

చూడ్డానికి ఒప్పుకున్నాడు. చూసి పిల్ల నచ్చలేదని చెప్తే సరిపోతుందనుకున్నాడు-[illegible]

పిల్లని చూడ్డానికి తలిదండ్రులతో కల్సి వెళ్ళాడు.

○ ○ ○

ఇందిర మెరుపుతీగలా వుండదుకాని ఆమెను చూడగానే ఎవరికైనా మన

సులో ఓ చిన్న మెరుపు మెరుస్తుంది. ఆమెది [illegible] పువ్వులా [illegible] అందంలేదు. [illegible] అందం. ఇందిర [illegible]గా ఓ [illegible]. ఆమె తెలిస్తే పది, అంతకాదు [illegible] దానిలా కనిపిస్తుంది.

ఇందిరకు చిన్నప్పుడే [illegible] సవితల్లి సరిగా చూడదేమోనని [illegible] పతి అమ్మమ్మ తీసికెళ్ళింది. [illegible] అమ్మమ్మ మేనమామ, అతని భార్య బాగానే చూశారు.

ఆంజనేయులు ఇందిరను చూసుకోవానికి వచ్చాడు. చూడగానే అతని మనసులో ఓ మెరుపు కదిలింది. కదిలిన ఆ మెరుపుని డబ్బుమీద ఆలోచన లేని ఆంజనేయులు కప్పెట్టెయ్యకుండా బైటికి తెలియజేసేశాడు.

"నేనీ అమ్మాయిని చేసుకుంటా నాన్నా!" అని అందరి ఎదుటా తండ్రికి చెప్పాడు.

అది విన్న అందరూ ఆశ్చర్య పోయారు.

ఇందిరకు, ఆమె మేనమామకు మాత్రం భయం కలిగింది. ఆమెను చూడగానే చేసుకుంటానని చాలామంది ముందుకు వచ్చారు. కాని కట్నం దగ్గరకు వచ్చేసరికి అందరూ పారిపోయారు.

"తల్లిలేని పిల్లని. మాఅమ్మ దానిని చిన్నప్పుడే తీసుకొచ్చింది. కన్న కూతురు కన్నా ఎక్కువగా పెంచాను. మళ్ళీ దాని తండ్రి దాన్ని గురించి పట్టించుకోలేదు. మీరు నచ్చిందన్నారు సంతోషం ...కాని ముందే చెప్పేస్తున్నాను. నేను ఎక్కువ కట్నం ఇవ్వ[illegible] లాంటి బంగారం [illegible] ఇష్టం. కాని [illegible]రలేదు [illegible]. ఊరికే [illegible] లేదు. నాశక్తి [illegible]...."

"కట్నం వద్దు. మా వాడికి పిల్ల నచ్చింది. తల్లిలేని పిల్లను [illegible] బుద్ధులు చెప్పించారు మీ [illegible] గొప్పది. మీలాంటి వాళ్ళు ఉండబట్టే ఇంకా ఈ ప్రపంచం ఇలా నడుస్తోంది. మీ [illegible] చేసుకుంటాం.... [illegible] పెళ్ళి జరిపించండి చాలు" అన్నాడు ఆంజనేయులు తండ్రి....

ఆంజనేయులు తండ్రికేసి గౌరవ భావంతో చూశాడు. ఇందిర ఆంజనేయుల్ని అతని తండ్రిని కృతజ్ఞతా పూర్వకంగా చూసింది. ఆమె కళ్ళలో నీళ్ళు నిండాయి.

పెళ్ళి జరిగింది.

ఆంజనేయుల్లో కొత్త ఉత్సాహం, జీవితంపట్ల కొత్తఇష్టం ఏర్పడ్డాయి.

మొదటి రాత్రి ఇందిర సిగ్గుతో ముడుచుకు పోయింది. ఆంజనేయులు కూడా బిడియంగానే ఉన్నాడు.

రెండోరోజు రాత్రి కాస్తంత చనువుగా ప్రవర్తించింది. ఆంజనేయుల్లో ఉత్సాహం పెరిగింది. ఆ రాత్రే "ఈ మనిషిని నేనే ముందుండి నడిపించాలి." అనుకుంది ఇందిర.

మూడోరాత్రి "మనం ఇద్దరు పిల్లలతో ఆపేద్దాం." అని ఇందిర అన్న

ప్పుడు ఆంజనేయులు ఆశ్చర్యపోయాడు ఆ వాళ్ళు అలా మాట్లాడుతారని అతనూహించలేదు. ఇందిర తనకన్నా ఎంతో తెలివైనదిగా ప్రపంచమంతా తెలుసుకున్నదిలా కనిపించింది.

అతనికి తన జీవిత పథాన్ని నిర్ణయించి నడిపించే నేత దొరికినట్టుగా అనిపించింది. అతనికి ప్రపంచమంటే భీతి భయం తగ్గినట్టుగా ఉంది.

అతనెక్కడో చదివాడు,

"ప్రపంచంలో విజయం సాధించిన ప్రతి పురుషుడి వెనకాల ఒక స్త్రీ వుంది" బహుశా వాళ్ళంతా ఇందిర లాంటి వాళ్ళేమో అనుకున్నాడు.

పెళ్ళయిన కొత్తలో కొన్నాళ్ళు మర్చిపోయాడు కాని ఆంజనేయులికి మళ్ళీ ఉద్యోగం బెంగ మొదలైంది. ఉద్యోగం లేకుండా ఖాళీగా ఉన్నాననే భావన అతనిలోంచి పోగొట్టాలని ఇందిర ఎంత ప్రయత్నించినా ఫలితం కనబళ్ళేదు....

ఆమె తన మేనమామను సలహా అడిగింది. హైద్రాబాద్ వెడితే ఉద్యోగావకాశాలు ఎక్కువగా ఉంటాయని తనకు తెలుసున్నవాళ్ళు సహకరిస్తారని అతను సలహా చెప్పాడు.

ఇందిర ఆ విషయం భర్తకి అత్తమామలకి చెప్పి ఒప్పించింది. మొదట ఆంజనేయులు ఇందిర హైద్రాబాద్ వెళ్ళడానికి, అతనికి ఉద్యోగం వచ్చాక అతని తలిదండ్రులు హైద్రాబాద్ వెళ్ళడానికి నిర్ణయించబడింది.

ఆ రకంగా ఆంజనేయులు దంపతులు హైద్రాబాద్ వెళ్ళడం జరిగింది.

చాలా కాలం ప్రయత్నించిన మీదట ఆంజనేయులికి ఉద్యోగం దొరికింది,

అది ...

ఆర్టీసీలో కండక్టరు ఉద్యోగం

అతని ఆనందానికి అవధుల్లేవు. ఇందిరమీద ఆమె మేనమామ మీద కృతజ్ఞతతో అతని గుండె నిండిపోయింది వెనకాల కొద్దిగా ఆస్తివున్నా స్వతంత్రంగా సంపాదించి బతకాలన్న తాపత్రయం ఉండడంవల్ల ఆ కోరిక తీరబోతున్నందువల్ల అతనికి చాలా చాలా సంతోషం కలిగింది,

ఉద్యోగంలో జాయిన్ కమ్మని ఆర్డర్స్ వచ్చాయి అతన్ని హైద్రాబాద్ లోనే ఓ డిపోలో వేశారు. ముందు కొద్ది వారాలపాటు ట్రైనింగ్ ఉంటుంది అదయ్యాక సిటీబస్ లో కండక్టరుగా వేస్తారు.

ఆంజనేయులు ఎన్నోసార్లు సిటీ బస్‌లో ప్రయాణం చేశాడు. అందులో పనిచేసే కండక్టరు ప్రయాణికులతో రఫ్‌గా మాట్లాడడం, ఏమాత్రం మర్యాద లేకుండా ప్రవర్తించడం, ప్రయాణికుల మీద గట్టిగా అరవడం, సిటీబస్ తనదైనట్టుగాను, ప్రయాణికులు తన దయాధర్మ భిక్షాలమీద ఆధారపడి ఉన్నట్టుగా ప్రవర్తించడం.... ఇవన్నీ చూశాడు.

ప్రతి బస్‌మీద పెద్ద పెద్ద అక్షరాలతో "ప్రజాసేవయే మా కర్తవ్యం" అని రాసి ఉండటం చూశాడు.

బస్‌మీద రాసివున్న దానికి పొంతన లేని కండక్టరు ప్రవర్తనని నిరసించాడు. నవ్వుకున్నాడు.

తనకి ఉద్యోగం రాగానే మొట

మొదట తీసుకున్న నిర్ణయం-ప్రయాణీకులతో మర్యాదగా ప్రవర్తించడం అలా అనుకున్నప్పుడు అతనికి గర్వం కలిగింది.

ట్రైనింగ్ పూర్తయి పోస్టింగ్ ఇచ్చారు,

తను డ్యూటీకి వెళ్ళాల్సినరోజు రానే వచ్చింది

తెల్లవారే నిద్రలేచి తలంటుపోసుకుని సుల్తాన్ బజారులోని హనుమాన్ గుడికి వెళ్ళాడు, కొబ్బరికాయ కొట్టి గంగ సింధూరం బొట్టుపెట్టుకున్నాడు. ఇంటికి వెళ్ళి తొందరగా భోజనం ముగించుకుని కొత్తగా కుట్టించుకున్న టెరీకాట్ ఖాకీబట్టలు వేసుకున్నాడు.

డ్యూటీకి వెళ్తూంటే ఇందిరఎదురొచ్చింది.

డిపో కెళ్ళగానే టికెట్లు, ఛార్టు వగైరా ఇచ్చి ఆరో నెంబరు రూట్లో ఆరోజు డ్యూటీ చెయ్యమని చెప్పారు. డ్రైవరు బస్ తీసుకొచ్చాడు. ఆంజనేయులు అందులో ఎక్కాడు

"కొత్తగా చేరావా?" అడిగాడు డ్రైవరు.

"అవునండి" అన్నాడు వినయంగా ఆంజనేయులు.

"కొత్తగా చేరినోడివి, ఈ రూట్లో, పైగా ఈ టైములో ఏసారేంటయ్యా బాబూ!" అన్నాడు డ్రైవరు అదోలా ముఖం పెట్టి

"నేనీ రూట్లో డ్యూటీ చెయ్యలేనంటారా?" అన్నాడు.

"చూద్దువుగాని.. ఈ రూట్లో పాసింజెర్లంతా ఆఫీసుల్లో పనిచేసేవాళ్లు

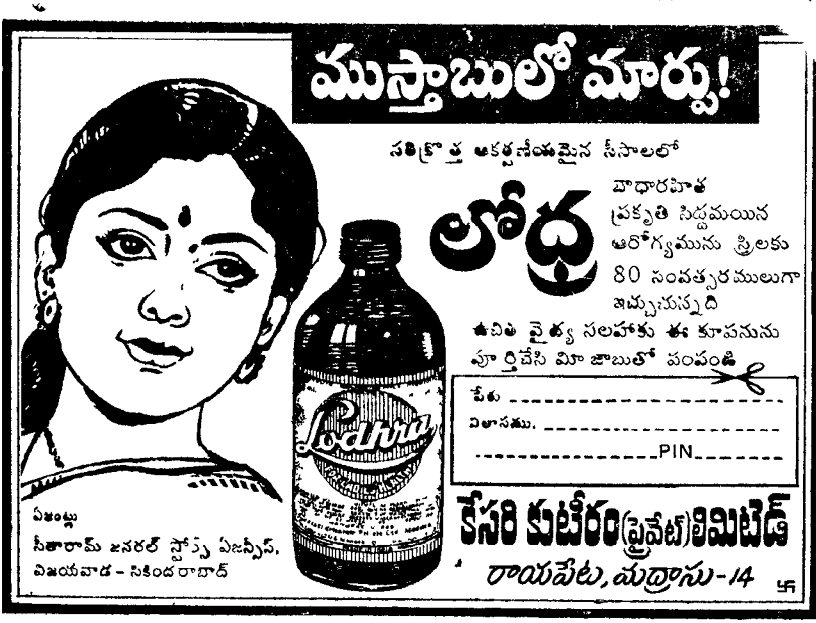

చదూకునేవోళ్లు పేటకి అంతా చదూకున్నోళ్ళేకాని ఇళ్ళ కన్నా మన కంట్రీసైడు గేదెలు కాసుకునే వాళ్లు నయం. అందులోను కొత్తాడంటే నీ తిప్పలు నీ కెట్టేత్తారు."

డ్రైవరు మాటలువిన్న అంజనేయులికి నోటమాట రాలేదు. నాలుక ఎండిపోయింది. వళ్ళంతా నిరుత్సాహం ఆవరించింది.

డ్రైవరుకి యాభై యేళ్ళ వయసుంటుంది పాత సిటీబస్‌లా మనిషి నలిగిపోయాడు బట్టతల అతని జీవితానుభవాన్ని చెప్పక చెపుతోంది. చుట్టపొగ మింగేసి ముక్కులోంచి వదలడంవల్ల మనిషి నిరంకుశుడిలా కనిపిస్తున్నాడు. బస్ నడపడం చుట్ట కాల్చడం కన్నా సులువన్నట్టుగా ఉన్నాయి అతని చూపులు

"మీ పేరు." అంజనేయులు తెచ్చిపెట్టుకున్న నవ్వుని ముఖం మీద గుచ్చుకుని అడిగాడు.

"పెదయ్య .."

"చూడండి పెదయ్యగారూ నేను డ్యూటీ ఈవేళే చేరాను. నాకంతా కొత్తగా, అయోమయంగా ఉంది మీ మాటలతో మరింత భయం పట్టుకుంది... మీరు కాస్త ఇవేళ్టికి సాయపడితే రేపట్నుంచి నాకు అలవాటై పోతుంది ప్లీజ్ ..."

అంజనేయులు బతిమాల్తూ అడిగాడు

"నా సాయం నీ కేటి ఉపయోగం? స్టీరింగొదిలేసి టికెట్లు కొట్టమంటావా?"

నిజమే. డ్రైవర్ కండక్టర్‌కి ఏ రకంగా సాయం చెయ్యగలడు?- అన్న అనుమానం అంజనేయులికి కూడా కలిగింది.

"అహహ.... అదికాదు, మాట సాయం.... కాస్తంత మీరున్నారన్న ధైర్యం. అదే చాలు."

"నేనుండక బస్సొదిలి ఎల్లిపోతానా ?"

పెదయ్య బస్ స్టార్ట్ చేసాడు.

బస్ డిపోనుంచి సరాసరి ఆర్టీసీ క్రాస్ రోడ్స్ దగ్గరకొచ్చి ఆగింది. అక్కడ ప్రయాణీకులు ఆకలితోవున్న గెద్దల్లా, రాబందుల్లా వున్నారు. బిలబిలమని తోసుకుంటూ, రాసుకుంటూ, గెంతుకుంటూ పడుతూ లేస్తూ బస్ ఎక్కేస్తున్నారు. సీట్లకోసం దొమ్మిలాంటిది జరుగుతోంది

కాస్సేపట్లో బస్ బైల్దేరింది.

"ఏం గురూజీ! పుట్టిపెరిగినప్పటినుంచి చూడాలని కలలుగన్న బొంబాయి నగరం-ఇప్పటికి చూసివచ్చావన్నమాట!"

"అవును"

"ఎలావుంది సిటీ?"

"నా మొఖంలా వుంది. పున్నాలుగురోజులూ వర్షం, సిటీ అంతా మోకాలులోతు నీళ్ళు"

బతికుండగానే నరకాన్ని చూపించే బస్.

పెరుగుతున్న దేశ జనాభాని మీ కళ్ళకు చూపించే బస్.... మనిషి స్వభావంలోని ఖరాన్ని మనిషి అసహాంలోని అట్టడుగుని చూపించే బస్... రాష్ట్ర, దేశ, ప్రాపంచిక రాజకీయాలు మీకు వినిపింపజేసే బస్ ... ఆఫీసులకి చేరేటప్పటికి ఉద్యోగస్తుల్ని నిర్జీవుల్నిచేసే బస్ ... కొన్ని నిముషాల పాటు జీవితేచ్ఛ, అన్న హితువు, స్త్రీవాంఛ అన్నీచంపేసి మనిషిని యోగిగా, ఋషిగా చేసే బస్....

బస్ బైల్దేరింది.

ఆంజనేయులు టికెట్లు కొట్టడం మొదలెట్టాడు.

ఎవరి ధోరణిలో వారున్నారు.

డి. ఎ పెంపుదలనుంచి న్యూట్రాన్ బాంబు దాకా అన్ని విషయాలు చర్చించ బడుతున్నాయి.

"టికెట్ సార్ .... టికెట్ ...."

ఆంజనేయులు ఎంతో మర్యాదగా, వినయంగా అడుగుతున్నాడు. టికెట్లు ఇస్తున్నాడు. అలవాటు లేని కారణంగా జనాన్ని తోసుకుని వెళ్ళడం అతనికి కష్టంగా ఉంది.

బస్ చార్మినార్ కంపెనీ దాటగానే ఆపేశాడు డ్రైవరు ... అది లాస్టు టికెట్ ఇష్యూయింగ్ పాయింట్—ఆ స్టేజి దాటేలోగా బస్‌లో ఉన్న ప్రయాణీకులందరికీ టికెట్లు ఇచ్చెయ్యాలి. పైగా ఏ టికెట్లు ఎన్ని కొట్టాడో ఓ

ఫారంలో రాయాలి.

ఇందులో ఏది చెయ్యకపోయినా చెకింగ్ ఇన్‌స్పెక్టర్ కండక్టర్ మీద కంప్లైంటు రాయొచ్చు

ఆంజనేయులికి అవస్థగా ఉంది,

ఏ ప్యాసింజరుకి ఎంత టికెట్ కొట్టాలో తెలియటంలేదు. ప్యాసింజర్ని అడగాల్సి వస్తోంది. లేదా ఛార్టు చూడాల్సి వస్తోంది.

లేటయిపోతోందని అప్పటికే ప్రయాణీకులు సణుగుడు మొదలెట్టారు ఆ రూట్లో చాలా ఆఫీసులున్న కారణంగా ఆ బస్ చాలా రద్దీగా ఉంటుంది. పైగా పాలిటెక్నిక్ కాలేజీ స్టూడెంట్లు కూడా ఆ బస్‌లోనే ఎక్కుతారు, అంచేత ఇంకాస్త జాగ్రత్తగా ఉండాలి.

సిటీలో ఏ ఆందోళన జరిగినా అది పాలిటెక్నిక్ దగ్గర తీవ్రరూపందాల్చి ఆర్టీసీ బస్సుమీద దాని ప్రభావం చూపిస్తుంది,

ఈ విషయం జ్ఞాపకం వచ్చి ఆంజనేయులికి వళ్ళంతా చెమట్లు పోశాయి.

అయినా ధైర్యం కూడదీసుకుని టికెట్లు కొడుతున్నాడు, ప్రయాణీకులు సహకరించడంలేదు. ఒకాయన నలభై పైసల టికెట్‌కి పదిరూపాయలు నోటిచ్చాడు.

"చిల్లరివ్వండి సార్...."

"లేదయ్యా- చిల్లర చిల్లరంటే ఎక్కణ్ణుంచి వస్తుంది. ప్రతివాళ్లు బాగ నేర్చారు." -ప్రయాణీకుడు గదిమాడు.

ఆంజనేయులికి ఏం చెయ్యాలో తోచలేదు- టికెట్ వెనకాలరాసి తర్వాత ఇద్దామన్నా- దిగాల్సిన స్టేజి వచ్చేవరకి పదిరూపాయల చిల్లర పోగవదు. అదే కొంచెం ముదిరిన కండక్టరయితే "చిల్లరిస్తే ఇవ్వండి. లేదా దిగండి." అనేవాడు. ఆ విషయం ఆంజనేయులికి, ఆ ప్రయాణీకుడికి కూడా తెలుసు.

కాని ఆంజనేయులు కొత్తగా చేరాడని వాళ్ళకి తెల్సిపోయింది.

"చిల్లరలేకపోతే ఎలాసార్; ఇదేమో ఫస్ట్ ట్రిప్...." ఆంజనేయులు దీనంగా మొహంపెట్టి అన్నాడు.

"ఇదిగో నా దగ్గర ముప్పై పైసలున్నాయి- ఏం చేసినా సరే నీ ఇష్టం" అన్నాడు ప్రయాణీకుడు.

నలభై పైసలయ్యేదానికి ముప్పై పైసల టికెట్ కొట్టడం ఆంజనేయులికి ఇష్టం లేదు. పది పైసల నష్టం తనే భరిద్దామనుకున్నాడు. ముప్పై పైసలు తీసుకుని నలభై పైసల టికెట్ ప్రయాణీకుడి చేతిలో పెట్టాడు.

గవర్నమెంటులో ఓ మాదిరి మంచి ఉద్యోగమే చేస్తున్న ఆ ప్రయాణీకుడు పది పైసల లబ్ధికి యెంతో సంతోషించాడు. పైగా ముసిముసి నవ్వులు నవ్వాడు.

"ఏవయ్యా- ఆఫీసుకి ఎప్పుడు చేరుస్తావ్? లంచ్ టైంకి ముందా తర్వాతా?" ఓ ఉద్యోగి అడిగాడు.

"వెళ్ళిపోదాం సార్.... కొత్త మూలాన లేటవుతోంది." ఆంజనేయులు సంజాయిషీ ఇచ్చుకున్నాడు.

"కొత్త బిచ్చగాడికి పొద్దు తెలియదట," వెనకాణ్ణుంచి యెవరో అన్నారు.

ఆంజనేయులు వినపట్టుగా ఊరుకున్నాడు.

యెవరో బెల్ కొట్టారు.

''బాబూ.. యెవరూ బెల్ కొట్టకండి సార్....'' ఆంజనేయులు విజ్ఞాపన. ఈసారి గట్టిగా ఒకటికిపదిసార్లు బెల్ కొట్టారు జనం నవ్వులు.

"ఒరేయ్... మన మెల్లాగూ కాలేజీ టైంకి వెళ్ళలేం, బస్‌దిగి రోడ్ పక్కన కూర్చుని టిఫిన్ బాక్సులు విప్పి తినేద్దాం." ఓస్టూడెంట్ అన్నాడు మళ్ళీ నవ్వులు.

టికెట్లు కొట్టడం ముగిసిందనిపించి ''పైడయ్య గారూ- పోనివ్వండి" అన్నాడు.

బస్ బైల్దేరింది.

ఒక్కో స్టేజి దాటుతున్నకొద్దీ జనం ఇంకా ఇంకా యెక్కుస్తున్నారు. బర్కత్‌పురా సెంటర్ దగ్గర కొచ్చే సరికి బస్ పూర్ణగర్భిణీ గేదెలా ఉంది. టర్న్ తిరుగుతున్నపుడు కుయ్యోమొర్రో మంటోంది.

ఆంజనేయులు ఎంతచెప్పినా లాభం లేదు.

బస్ లిబర్టీ దగ్గరికి వచ్చింది.

ఆంజనేయులు టిక్కెట్లు కొడుతూ వెనకాలున్నించి కిందకి దిగాడు. ఫుట్‌బోర్డు మీదున్నవారికి, ఎక్కబోతున్న పాసింజర్లకి టిక్కెట్లు ఇస్తున్నాడు. అది పూర్తయ్యాక ముందునించి ఎక్కి ఆడాళ్ళకి టిక్కెట్లీద్దామని అతని ఆలోచన. అతను కింద ఉండగానే ఎవరో బెల్ కొట్టారు.

డ్రైవరు ఏ పరాకులో ఉన్నాడో తెలియదు. బస్‌స్టార్టుచేసేసాడు. హోల్డాన్ హోల్డాన్ అంటూ ఆంజనేయులు బస్

వేమన పద్యరత్నాకరము

తాత్పర్యకర్త: శ్రీ బులుసు వేంకటరమణయ్యగారు

వేమన పద్యములు గూర్చి తెలుగునాట ఆబాలగోపాలము ఎరుగుదురు. కొందరు కొన్ని పద్యములు మాత్రమే ఎరుగుదురు, కాని మేము వేమనగారిని 2,500 పద్యములు సేకరించి తాత్పర్యమును వ్రాయించి ప్రకటించితిమి-వేమనగారి పద్యములోగల ప్రీతిమరిమెచ్చటను లేదు. ఇందులో చక్కని పీఠిక పద్యానుక్రమణికయు చేర్చబడినవి 710 పేజీలు గల పైండు పుస్తకము.

వెల రూ. 25-00

(పోస్టేజీ అదనం) అడ్వాన్సులేనిదే ఆర్డరులు పంపబడవు

ఫోన్ నెం 65212

టాగూర్ పబ్లిషింగ్ హౌస్

కాచిగూడ ఎక్స్ రోడ్స్, హైదరాబాద్

వెనకాలే పరుగెత్తాడు. "కండక్టర్ కిందే ఉన్నాడు." అని ఓ పాసింజర్ అరిచాడు. కొంతదూరం వెళ్ళాక డ్రైవరు బస్సాపాడు.

ఆంజనేయులు ముందు నుంచి బస్ ఎక్కాడు

"కండక్టర్ని వదిలేసి వెళ్ళి పోవాల్సింది రేపు సాయంత్రానిగ్గాని ఆఫీసుకు చేరుకోలేం." ఒక ఉద్యోగస్తురాలు మరొకామెతో ఆంజనేయులుకి వినపడేట్టే చెప్తోంది.

రెండో ఆమె నవ్వుతోంది

ఆఫీసుకు లేటైపోతోందని ప్రతి ఒక్కరు కండక్టరు మీద విసుక్కుంటున్నారు, "నీలాంటి వాళ్ళని ఈ రూట్లో వెయ్యటానికి వాళ్ళకిబుద్ధి లేదటయ్యా!" ఒకాయన మొహంమీదే అడిగాడు.

ఆంజనేయులికి ఉస్సూరనునిపించింది.

ఫస్ట్ ట్రిప్ అయిందనిపించేసరికి తాతలు దిగొచ్చారు. మధ్యాహ్నం వరకు ఫరవాలేదు మళ్ళీస్కూళ్ళు, కాలేజీలు. వదిలే టైంనుంచీ రష్ మొదలవుతుంది.

ఆఫీసులు వదిలే టైముకి మళ్ళీబస్ ఒకరకంగా మారుతుంది.

ఆంజనేయులికి ఇప్పట్నుంచి భయంగా ఉంది.

మధ్యాహ్నం మూడు గంటల ట్రిప్‌లో సరోజినీదేవి హాస్పిటల్ దగ్గర చెకింగ్ స్టాఫ్ ఎక్కారు.

అప్పుడే బస్‌లో ఎక్కువమంది ప్రయాణీకులు కూడా లేరు వాళ్లు లోకి ఎక్కగానే ముందు ఆంజనేయులుదగ్గర టిక్కెట్లు తీసేసుకున్నారు ప్రయాణీకులందరి దగ్గరా టిక్కెట్లున్నాయో లేవో తనిఖీ చేసారు గళ్ళ బుష్షర్టు వేసుకున్న ప్రయాణీకుడి దగ్గర తప్ప మిగతా అందరి దగ్గర టిక్కెట్లున్నాయి.

ఆంజనేయులకి బాగా గుర్తుంది.

గళ్ళ బుష్షర్టు ప్రయాణీకుణ్ని తను రెండు సార్లు అడిగాడు, రెండుసార్లు అతనుటిక్కెట్టు తీసుకున్నానని చెప్పాడు. చూడ్డానికి చదూకున్న వాడిలా, మర్యాదస్తుడిలా ఉన్నాడు. ఏ తై అరవై పైసలకి అలాంటి వాళ్లు ఎందుకు కక్కుర్తి పడతారో అతనికి అర్థం కాలేదు.

ఏ స్టేజీలో ఎన్నిటిక్కెట్లు కొట్టాడో ఫారంలో నింపలేదన్నది చెకింగ్ ఇన్‌స్పెక్టర్ చేసిన రెండో ఆరోపణ.

※ ఊరయినా అడగలేదు ※

కార్టూన్లు, బొమ్మలుగీసే ఇండియన్ ఇంక్‌కీ - ఇండియాకీ ఏ సంబంధమూలేదు. నిజానికి ఇండియన్ ఇంక్ చైనా నుంచి ప్రవహిస్తుంది.

తను కొత్తనీ, బస్ నడుస్తుండగా ఆ ఫారం నింపడం చాతకావటం లేదని ఆంజనేయులు చెప్పాడు. డ్రైవరు కూడా కలుగజేసుకుని కండక్టర్ కొత్తవాడని, రిపోర్టు రాయొద్దని చెప్పాడు.

అడిగే వాడికి చెప్పేవాడు లోకువ.

"ఇకముందు జాగ్రత్తగా ఉండు!" అని హెచ్చరించి ఇన్‌స్పెక్టర్ దిగి పోయాడు.

గళ్ళబుష్షర్ట్‌ని అడిగితే "తీసుకున్నాననుకున్నాను. గుర్తులేదు." అన్నాడు ఆంజనేయులు టికెట్టిచ్చి డబ్బులు తీసుకున్నాడు. అదే కొంచెం సీనియర్ కండక్టరయితే గళ్ళబుష్షర్ట్ కాలర్ పట్టుకుని బస్‌లోంచి బైటికి గెంటేసేవాడు.

ఆ రోజు డ్యూటీ అయ్యిందనిపించి క్యాష్ టికెట్లు అప్పజెప్పడానికి ఆంజనేయులు డిపోకి వెళ్ళాడు ఇరవై రూపాయలదాకా క్యాష్‌లో తేడా వచ్చింది. చేతినుంచి కట్టుకున్నాడు.

బాధగా ఇంటికి చేరాడు

డబ్బు కట్టాల్సి వచ్చినందుకు కాదు, ఆ రోజు అనుభవాలు తన కళ్ళముందు తిరుగుతున్నాయి. తను టికెట్లు కొట్టలేకపోవడం, చిల్లర లేని ప్రయాణీకులు తనని దబాయించడం, కొత్తవాడని జనం అవహేళన చేయడం. తనని ఆట పట్టించిన కుర్రాళ్లు, వాళ్ళ నవ్వులు, తను బస్ దిగాక బెల్ కొట్టడం, బస్ కదిలి పోతుంటే దాని వెనకాల

ప్రకటన

"సౌభాగ్యలత" నవలా ముద్రణ హక్కు, జనరంజని, సత్యం శివం సుందరం, పూజారిణి మొదలైన నవలల పునర్ముద్రణ హక్కులు కావలసినవారు స్వయముగా వచ్చి సంప్రదించుకొనవచ్చును. ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు జరుపబడవు

ఇట్లు

కౌసల్యాదేవి

రాజమండ్రి

తనపరుగు కొత్తతని తెల్సి ఉద్యోగస్తు వాళ్లు చేసిన కామెంట్లు, నవ్విన నవ్వులు, తనమీద కంప్లైంట్ రాస్తానన్న చెకింగ్ ఇన్‌స్పెక్టర్, టికెట్ కొనని గళ్లషర్టు ..

ఇందిర ఇచ్చిన కాఫీతాగి కుర్చీని ఆలోచిస్తున్నాడు. కొత్తవాడులే అన్న జాలి, తోటిమనిషిమీద సానుభూతిలేని ప్రయాణికులు .... గెద్దల్లా, కాకుల్లా, రాబందుల్లా తనని హింసించిన జనం .. ....

కండక్టర్లంతా ఇందువల్లే రఫ్‌గా, అమర్యాదగా ప్రవర్తిస్తారేమో? మెత్తగా వుంటే.... అందరూ తనలాగే అవమాన పడతారేమో?

ఏ ఆఫీసులోనో ఉద్యోగంలో చేరితే పైవాడు పనినేర్పుతాడు. స్లోగా చేసినా అర్థంచేసుకుంటాడు ఒకటికి నాల్గుసార్లు చెప్తాడు. విసుక్కున్నా, కసురుకున్నా ఒక్కడే....

కాని కండక్టర్ ఉద్యోగం అలా కాదు.

పబ్లిక్‌తో సంబంధం.. అన్నివందల కళ్లు.... నవ్వి, హేళనచేసి, చూపులలో పొడిచి, హింసించి........

ఆంజనేయులికి బాధ.. మనసులో సుళ్లు తిరుగుతున్న బాధ ఇందిర "అలా ఉన్నారేం?" అని చాలా సార్లడిగింది.

"ఏంలేదు." అని మాత్రం చెప్పాడు.

భోజనాలు చేసినప్పుడు కూడా అన్యమనస్కంగా ఉన్నాడు నాలుగు మెతుకులు తిని లేచి పోయాడు. వంటింట్లో పనులన్నీ ముగించుకుని ఇందిర గదిలో

✱ ఓ చిన్న నీళ్ళగుంట దగ్గర గాలంవేసి కూర్చున్న కుర్రాడిని చూచి సాంబమూర్తి గారికి తెగజాలి వేసింది

"ఎప్పట్నుంచి చేపలకోసం కూర్చున్నావ్ బాబూ?" ఆప్యాయంగా అడిగారాయన.

"పొద్దుప్నుంచి కూర్చున్నానండీ."

సాంబమూర్తిగారికి వెంటనే జాలికలిగి జేబులోనుంచి ఓ అర్థరూపాయి తీసి ఇచ్చాడు

"పోనీ ఇప్పటికి ఒకటి రెండయినా పట్టావా?" అడిగారాయన

"ఒకటి రెండేమిటి! మీతో కలిపి ఏడుగురు." అన్నాడు కుర్రాడు ఆనందంగా.

మనోవీచిక

ఎంత ప్రశాంతంగా వుంటావు
తెల్లగా నవ్వుతూ,
నల్లగా భయంకరంగా,
చల్లగా, హాయిగా,
అణువణువులో పులకింతగా
మనసులోకి ఒక్కసారి
తొంగి చూసి,
పలకరించి పరుగులెత్తావు,

సౌభాగ్యవతి

కొచ్చేసరికి ఆంజనేయులు మంచం మీద వెల్లకిలా పడుకుని శూన్యంలోకి చూస్తున్నాడు.

ఆమెకి ఆందోళనగా ఉంది. భర్త ఏంజరిగిందీ చెప్పడంలేదు, లైటు తీసేసి మంచంమీద అతని పక్కనే పడుకుని "ఏమండీ, మీరిలా ఉంటే నాకు భయంగా ఉంది. ఏంజరిగిందో చెప్పరూ?" అంది

అతనారోజు జరిగినదంతా చెప్పాడు.

చివర్న "నేను ఇన్నాళ్ళు ఉద్యోగం కోసం తాపత్రయపడ్డాను. కాని ఈ ఉద్యోగం చెయ్యలేను నేనిలాంటి ఉద్యోగానికి పనికిరాను. రేపట్నుంచి వెళ్ళను." అన్నాడు.

ఇందిర భర్తని తన వైపు తిప్పుకుని అతని ముఖాన్ని తన గుండెలకు హత్తుకుంది. అతని కన్నీళ్ళతడి ఆమె గుండెలకు తగిలింది.

"కళ్ళనీళ్ళెట్టుకుంటున్నారా? మీరు మగాళ్ళు. ఇంత బేలగా ఉంటే ఎలా? నాల్గురోజులు పోయాక అలవాటయిపోతుంది. గళ్ళబుష్షర్టుగాణ్ణి కాలరట్టుకుని బస్సులోంచి దింపేసే ధైర్యం మీకే వస్తుంది. ఇప్పటి భయపడి ఈ ఉద్యోగం వదిలేస్తే తర్వాత మీరే బాధపడతారు, కొంచెం ధైర్యంగా ఉండి నిగ్రహం చూపండి." అంది.

అతనామె గుండెల్లో మొహందాచుకున్నాడు. ఆమె గుండెలు మల్లెపూలంత మెత్తగా వెన్నెలంత చల్లగా, చల్లనంత హాయిగా ఉన్నాయి. ఆంజనేయులికి ఎక్కడలేని ధైర్యం వచ్చింది.

ఆమెను పెనవేసుకున్నాడు.

ఇందిర తన జీవితాన్ని సక్రమంగా నడిచేట్టు చూసే కండక్టర్‌లా అనిపించింది కండక్టర్ ఆంజనేయులికి.

○

"పెళ్ళయి పాతికేళ్ళయిన భర్త భార్యకు పంపే గ్రీటింగ్ కార్డులున్నాయా?"

"అదేమిటి సార్! మీకు పెళ్ళయి అన్నేళ్ళయినట్టు కనిపించటం లేదే!"

"ఓ! సారీ! పెళ్ళయి మూడేళ్ళే! కానీ పాతికేళ్ళయినట్టు అనిపిస్తోంది!"